

Üniversite Öğrencilerinin Katılım Bankacılığına Yönelik Algıları: Iğdır, Niğde ve Tokat İllerinde Bir Araştırma

University Students' Perceptions of Participation Banking: A Research in Iğdır, Niğde and Tokat Provinces

Abitter ÖZULUCAN^a Dursun KELEŞ^b Ergin TEMEL^c

^aNiğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Niğde, Türkiye, abitter42@hotmail.com

^bIğdır Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, Iğdır, Türkiye, dursun.keles@igdir.edu.tr

^cTokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Erbaa Sağlık Bilimleri Fakültesi, Tokat, Türkiye, ergin.temel@gop.edu.tr

ÖZET

Katılım Bankacılığı, İslami finans ilkelerine göre faaliyette bulunan ve ağırlıklı olarak dini inançları gereği faiz hassasiyeti gösteren müşterilerin tasarruflarının değerlendirildiği bir bankacılık sistemidir. Bu çalışmada, Iğdır Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Fakültesi (UBF), Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi (İİBF) ve Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Erbaa Sağlık Bilimleri Fakültesi (ESBF) öğrencilerinin Katılım Bankacılığına yönelik algının ve bilgi düzeyinin araştırılması amaçlanmıştır. Bu çalışmada, “Nicel Araştırma Yöntemleri” arasından “Tarama Araştırmaları” kullanılmıştır. Çalışmada, araştırmanın evrenini temsil kabiliyeti bulunan toplam 237 kişilik örneklem grubundan Tarama Araştırmalarında sıklıkla kullanılan anket araştırması yoluyla veriler toplanmıştır. Çalışma kapsamında, ilgili üniversite ve bölümlerdeki öğrencilerin Katılım Bankacılığına yönelik algı ve bilgi düzeyleri ile bir takım demografik değişkenler arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılığın olup olmadığı analiz edilmiş ve çalışma kapsamında oluşturulan hipotezler test edilmiştir. Analiz sonucunda, bir kısım demografik değişkenler ile Katılım Bankacılığına yönelik algı ve bilgi düzeyleri arasında çeşitli sorular özelinde istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bankacılık, Katılım Bankacılığı, Üniversite Öğrencilerinin Algısı

Gönderme Tarihi: 24 Eylül 2025

Kabul Tarihi: 11 Kasım 2025

Makale Kategorisi: Araştırma Makalesi

ABSTRACT

Participation banking is a banking system that operates according to Islamic finance principles and mainly evaluates the savings of customers who are interest sensitive due to their religious beliefs. In this study, it is aimed to investigate the perception and knowledge level of Iğdır University Faculty of Applied Sciences (FAS), Niğde Ömer Halisdemir University Faculty of Economics and Administrative Sciences (FEAS) and Tokat Gaziosmanpaşa University Erbaa Faculty of Health Sciences (EFHS) students towards participation banking. In this study, “Survey Research” was used from among the “Quantitative Research Methods.” In the study, data was collected through a questionnaire survey, which is frequently used in Survey Research, from a sample group of 237 people that was representative of the research population. Within the scope of the study, it was analyzed whether there is a statistically significant difference between the perception and knowledge levels of the students in the relevant universities and departments towards participation banking and some demographic variables and the hypotheses created within the scope of the study were tested. As a result of the analysis, it was determined that there are statistically significant differences between some demographic variables and perception and knowledge levels towards participation banking in terms of various questions.

Keywords: Banking, Participation Banking, Perception of University Students

Received: 24 September 2025

Accepted: 11 November 2025

Article Classification: Research Article

Önerilen Atıf/Suggested Citation

Özulucan, A., Keleş, D., Temel, E. (2025). Üniversite Öğrencilerinin Katılım Bankacılığına Yönelik Algıları: Iğdır, Niğde ve Tokat İllerinde Bir Araştırma, İşletme Akademisi Dergisi, 6 (4), 212-239.

1. GİRİŞ

Katılım Bankacılığı, tasarruf sahiplerinden toplanan ve uluslararası piyasalardan temin edilen fonların, faizsiz finansman ilkelerine göre doğrudan reel ekonomiye dahil edildiği ve elde edilen kâr ya da zararın tasarruf sahipleri ile paylaşıldığı bir bankacılık sistemidir (Pehlivan, 2016: 297).

Katılım Bankaları, finans sektöründe faaliyet gösteren, alternatif finansman hizmetlerinin sunumunu yapan, reel ekonominin finanse edilmesine katkıda bulunan ve bankacılık hizmetleri sunan finansal kuruluşlardır. Katılım Bankaları, geleneksel bankacılık hizmetlerinin yanında cari hesap ve kâr/zarar ortaklığı hesapları aracılığıyla tasarruf sahiplerinden toplamış oldukları, fonları faizsiz finansman/İslami Bankacılık ilkeleri doğrultusunda reel sektöre aktararak, ortaya çıkan kâr ya da zararı tasarruf sahipleri arasında paylaşma esasına dayalı bankacılık hizmetleri sunmaktadır (Tunç, 2000: 13).

Günümüzde bankacılık sisteminde önemli bir yeri bulunan Katılım Bankacılığı'nın geleneksel bankalardan farklı olarak faiz unsurunun olmadığı kendine özgü çeşitli fon toplama yöntemleri bulunmaktadır (Babuşçu ve Hazar, 2017: 179). 5411 Sayılı Bankacılık Kanunu'na göre, Katılım Bankaları; özel cari hesap, katılım hesabı ve sendikasyon kredileri olmak üzere üç farklı fon toplama yöntemi kullanmaktadır (Şit, 2012: 25). Bununla birlikte Katılım Bankalarının; finansman desteği (murabaha), kâr-zarar ortaklığı (muşareke) ve finansal kiralama (icara) olmak üzere üç farklı fon kullandırma yöntemi bulunmaktadır (Özsoy, 2011: 120).

Dünyada "Faizsiz Bankacılık" ve "İslami Bankacılık" olarak da adlandırılan Katılım Bankacılığı sistemi, Türkiye'de 1985 yılında "Özel Finans Kuruluşları" olarak uygulamaya konulmuştur. 2005 yılında ise Bankacılık Kanunu'nda yapılan değişiklik ile "Katılım Bankacılığı" adıyla bankacılık faaliyetleri devam ettirilmiştir (Demirel vd., 2024: 401).

Klasik bankacılık işlemlerinin yapılması esnasında faizi men ederek yerine kar-zarar ortaklığını esas alan bu tür bankacılık modeline literatürde "Faizsiz Bankacılık Modeli" denilmektedir. Bu tür bankacılık modelinin temel amacı; faizsiz finansman ilkeleri çerçevesinde, faiz hassasiyeti olan kesimlerin atıl (*boş, kullanılmayan*) sermayelerini, milli ekonomiye kazandırmaktır (Özulucan ve Deran, 2010: 85). Bu ilkeyle ülkemizde ilk olarak 1985 yılında faaliyete geçirilen bu bankacılık modeli, günümüzde halen istenilen seviyede olmasa da sermaye yapısının güçlendirilmesine katkı sağlamaktadır.

Türkiye'de 2005 yılında yasal olarak banka statüsüne kavuşan Katılım Bankacılığı, bu tarihten itibaren önemli gelişmeler kaydetmeye başlamıştır.

Türkiye'de 2 adet kamu sermayeli 4 adet özel sermayeli olmak üzere toplam 6 adet Katılım Bankası faaliyet göstermektedir. Bu bankalar aşağıdaki gibidir (Keleş, 2022: 100-101);

i) Kamu Sermayeli Katılım Bankaları

- Vakıf Katılım Bankası A.Ş.
- Ziraat Katılım Bankası A.Ş.

ii) Özel Sermayeli Katılım Bankaları

- Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş.
- Kuveyt Türk Katılım Bankası A.Ş.
- Türkiye Emlak Katılım Bankası A.Ş.
- Türkiye Finans Katılım Bankası A.Ş.

Katılım Bankacılığına ilişkin algı/bilgi veya farkındalık düzeyini inceleyen literatürde birçok çalışma bulunmaktadır. Ancak, bu çalışmaların çoğunluğu tek bir il üzerinde gerçekleştirilen çalışmalardan oluşmaktadır. Konuya ilişkin, Türkiye'nin gerek değişik coğrafi bölgeleri gerekse bu bölgelerde bulunan farklı illerini (İğdır, Niğde, Tokat gibi) bütüncül şekilde inceleyen bir çalışmaya rastlanılmamış olması, bu çalışmayı yapma motivasyonunu sağlamıştır. Bununla birlikte, öğrencilerin genellikle bankacılık işlemlerine yönelik ilk deneyimlerini üniversiteye başladıklarında yaşamaları, bu deneyimin ise çoğu zaman geleneksel bankacılık sistemi içerisindeki ticari bankalar aracılığıyla gerçekleştirilmesi ve günümüzde Katılım Bankacılığı sisteminin

faaliyetlerini etkin şekilde yürütüyor olması, öğrencilerin Katılım Bankacılığı hakkındaki algı/bilgi ve farkındalık düzeylerinin araştırılması ihtiyacını bu çalışma bağlamında ortaya çıkarmıştır.

Bu çalışmada, evreni temsil kabiliyeti bulunan örneklem grubundan anket araştırması yoluyla veriler toplanmıştır. Anket verileri “Statistical Package for the Social Sciences (SPSS)”na kodlanarak; güvenilirlik analizi, frekans analizi, T-Testi ve Anova Testi gerçekleştirilmiştir. Elde edilen bulgular ışığında bir takım tespitler yapılmış ve bazı önerilerde bulunulmuştur.

2. LİTERATÜR İNCELEMESİ

Literatürde yer alan Katılım Bankacılığına ilişkin algı, bilgi veya farkındalık düzeyini inceleyen gerek Türkiye’de gerekse yurt dışında yapılan çalışmalardan başlıcaları (*ulaşılabilen*) aşağıda yer almaktadır.

Çalışmanın Yazar(lar)ı ve Yılı	Çalışmanın Yöntemi	Sonuç
Öztürk (2024)	Faktör ve Frekans Analizi, T-Testi ve Anova Testi	Çalışmada, Kastamonu il merkezindeki KOBİ’lerin Katılım Bankacılığına bakış açılarının tespiti amaçlanmıştır. Çalışma sonucunda, işletme sahipleri ve çalışanların Katılım Bankacılığının ekonomiye olan katkılarını destekledikleri ve bazı demografik özellikler ile Katılım Bankacılığına ilişkin algı düzeyleri arasında istatistiki olarak anlamlı farklılıkların bulunduğu belirlenmiştir.
Aslan ve Dağ (2023)	Derinlemesine Görüşme Tekniği, Frekans Analizi	Çalışmada, Siirt ilinde kamu ve özel olmak üzere farklı sektörlerde faaliyet gösteren kişilerin Katılım Bankacılığına yönelik algının ve bilgi düzeyinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla, 17 kişiyle anket formu üzerinden derinlemesine görüşme yapılmıştır. Çalışma sonucunda, Katılım Bankacılığı ürün ve hizmetleri hakkında haberdar olunmadığı ve özellikle Katılım Bankalarının fon toplama ve fon kullandırma yöntemlerinin detaylı şekilde anlatılarak daha fazla müşteri kitlesine ulaşılabilceği kanısına varılmıştır.
Ağır ve Bağcı (2023)	Faktör Analizi, T-Testi, Anova Testi	Çalışmada, Aksaray ilindeki eğitim çalışanlarının Katılım Bankacılığını tercih etme nedenlerinin araştırılması amaçlanmıştır. Bu amaçla, 502 eğitim çalışanına anket uygulanmıştır. Çalışmada, Katılım Bankasına ilişkin algının ve tercih edilme nedeninin; cinsiyet, medeni durum ve çalışma durumu değişkenleri açısından farklılık gösterdiği, yaş, eğitim durumu, iş deneyimi ve ortalama aylık gelir değişkenleri açısından farklılık göstermediği tespit edilmiştir.
Pilatin (2022)	Faktör Analizi, T-Testi, Anova Testi	Çalışmada, Türkiye’nin yedi bölgesindeki tüketicilerin Katılım Bankacılığından hizmet almasını etkileyen faktörlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Türkiye’de Katılım Bankacılığı kullanan tüketicilerin oranının yaklaşık %32 olduğu, kullanmayan tüketicilerin oranının %68 olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, Katılım Bankacılığı hizmetinin en çok kullanıldığı bölgelerin %43,4 ile Doğu Anadolu Bölgesi, %40,2 ile İç Anadolu Bölgesi ve %34,2 ile Karadeniz Bölgesi olduğu belirlenmiştir. Katılım Bankacılığı hizmeti kullanan tüketicilerin Katılım Bankası kullanımlarını etkileyen en önemli faktörün 4,26 ortalamayla faizsiz bankacılık hizmeti olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
Er vd. (2022)	Faktör, Güvenilirlik ve Frekans Analizi, T-Testi, Mann	Çalışmada, X ve Y kuşaklarının Katılım Bankacılığına yönelik algıları incelenmiştir. Çalışma kapsamında, Bolu ilinde yaşayan X ve Y kuşağı 408 birey üzerinde anket uygulaması yapılmıştır. Katılımcıların, demografik değişkenlere göre Katılım Bankalarına

	Whitney You Testi, Kruskal Wallis Testi	yönelik algı düzeylerinde istatistiki olarak anlamlı farklılıklar olduğu, X kuşağındaki bireylerin Y kuşağındaki bireylere göre algı, bilgi, farkındalık ve dini motivasyon düzeyleri açısından daha düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, Y kuşağındaki bireylerin dini motivasyon düzeylerinin X kuşağındaki bireylere göre daha yüksek olduğu, X kuşağındaki bireylerin ise Y kuşağındaki bireylere göre güncel bilgilere daha açık oldukları sonucuna ulaşılmıştır.
Gökçen ve Gönen (2021)	Kruskal-Wallis Testi, Mann-Whitney U Testi	Çalışmada İzmir ilinde Ege Bölgesi Sanayi Odası'na bağlı olarak faaliyet gösteren ve "EBSO İlk 100 Büyük Sanayi Kuruluşu" listesinde yer alan kurumsal banka müşterilerinin Katılım Bankacılığına ilişkin algılarının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Çalışmada, müşteriler gözünde Katılım Bankacılığının geleneksel bankacılık faaliyetlerine göre ciddi düzeyde bir farklılığının bulunmadığı, Katılım Bankacılığı faaliyetlerinin geleneksel bankacılık faaliyetlerinin bir dönüşümü olduğu düşüncesine sahip oldukları ve banka müşterilerinin banka tercihlerinde ekonomik sebeplerin sosyal sebeplerden daha öncelikli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
Kahramanoğlu (2021)	Frekans Analizi	Çalışmada, Bafra (Samsun) Ticaret ve Sanayi Odası'na kayıtlı işletme yöneticilerinin Katılım Bankacılığı hakkındaki bilgi ve algı düzeylerinin araştırılması amaçlanmıştır. Çalışma kapsamında 143 işletme yöneticisine anket uygulanmıştır. Çalışmada, Katılım Bankalarının bilinirlik düzeylerinin düşük olduğu, işletme yöneticilerinin Katılım Bankacılığına yönelik bilgilerinin tanıtım ve bilgilendirme faaliyetlerinden ziyade mesleki deneyimleri ile elde edildiği sonucuna varılmıştır.
Tekin ve Temelli (2020)	Faktör, Frekans ve Güvenilirlik Analizi, T-Testi, Anova Testi	Çalışmada, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi ve Çankırı Karatekin Üniversitesi'nde İşletme, İktisat ile Bankacılık ve Finans bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin Katılım Bankacılığı sektörüne yönelik algılarının ölçülmesi amaçlanmıştır. Çalışma sonucunda, bankacılık ve finans bölümünde öğrenim gören öğrencilerin faiz, genel bilgi ve finansman bilgi düzeylerinin diğer bölümlerde öğrenim gören öğrencilerden daha yüksek olduğu ve bunlar ile bir kısım demografik özellikler ve algı düzeyleri arasında istatistiki olarak anlamlı farklılıkların bulunduğu tespit edilmiştir.
Tekin (2019)	Faktör Analizi, T-Testi, Regresyon ve Korelasyon Analizi, Anova Testi	Çalışmada, Çankırı Karatekin Üniversitesi'nde öğrenim gören ve ekonomi, finans ve bankacılık alanlarında en az iki ders almış öğrencilerin Katılım Bankacılığına ilişkin algı, bilgi ve farkındalık düzeylerinin ölçülmesi amaçlanmıştır. Çalışma sonucunda, Katılım Bankacılığı algısına göre Katılım Bankacılığı tercihinin farklılaştığı ve Katılım Bankaları dışında başka bankalarla çalışmayı düşünen öğrencilerin Katılım Bankacılığı algı puanlarının daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca çalışmada, öğrenim sırasında alınan finans grubu ders sayısının artmasının öğrencilerin Katılım Bankacılığıyla ilgili bilgi düzeylerinin de artmasını sağladığı belirlenmiştir.
Özen vd. (2016)	Faktör ve Frekans Analizi, Anova Testi	Çalışmada, 18 yaşın üzerindeki bireylerin Katılım Bankacılığı hakkındaki algı düzeylerinin ölçülmesi amaçlanmıştır. Çalışma kapsamında, Uşak il merkezinde 510 kişi ile anket araştırması yapılmıştır. Çalışma sonucunda, katılımcıların bilgi, memnuniyet, tercih durumu ve faizsizlik düzeyinin düşük çıktığı

		tespit edilmiştir. Ayrıca, demografik değişkenler ile memnuniyet ve tercih düzeyi faktörleri arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılığın bulunmadığı ve bilgi düzeyi faktörü üzerinde demografik değişkenler arasından yaş, eğitim düzeyi, gelir seviyesi ve mesleğin istatistiki olarak anlamlı farklılığa neden olduğu tespit edilmiştir.
Noonari vd. (2015)	Frekans Analizi	Çalışmada, Pakistan'da öğrenim gören lisansüstü düzeydeki üniversite öğrencilerinin İslami Bankacılık hakkındaki algılarının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Çalışma sonucunda, öğrencilerin İslami Bankacılık hakkındaki algılarının iyi derecede olduğu, ancak bu konuya ilişkin bilgi düzeylerinin düşük olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, bu bankaların ürün ve hizmetlerine ilişkin Arapça dilinin kullanılmasının, öğrencilerin bu ürün ve hizmetleri anlamalarına engel teşkil ettiği belirlenmiştir.
Nawi vd. (2013)	İçerik Analizi	Çalışmada, İslami Bankaların seçiminde rol oynayan kriterlerin literatürdeki çalışmalar ışığında tespit edilmesi amaçlanmıştır. Çalışma sonucunda, müşterilerin İslami Bankacılığı seçmesinin başlıca altı nedeninin; İslami Bankacılık teriminin anlaşılması, şeriata uygunluk, dini çelişki, bankacılık hizmetlerine ilişkin sunulan tekliflerin kalitesi ve çekiciliği, İslami Bankalarla ilgilenme isteği ve İslami Bankacılığın beklentileri ve gelişme potansiyeli olduğu tespit edilmiştir.
Özsoy vd., (2013)	Faktör Analizi	Çalışmada, Bolu ilindeki bireysel ve ticari müşterilerinin Katılım Bankalarını tercih etme nedenlerinin araştırılması amaçlanmıştır. Çalışma sonucunda, müşterilerin Katılım Bankalarını tercih etmelerini etkileyen sebeplerin; hizmet kalitesi, şube personeli ile yakın ilişkiler, dini hassasiyetler, arkadaş ve akraba çevresinin etkisi, servis çeşitliliği, bankacılık prestiji ve finansal sebepler (kar payı ve cazip ödeme imkanları gibi) olduğu tespit edilmiştir.
Thambiah, Eze, Santhapparaj ve Arumugam (2011)	Frekans Analizi, T-Testi	Çalışmada, Malezya'daki kentsel ve kırsal bankacılık müşterileri arasında İslami Bireysel bankacılığa ilişkin farkındalık, algı ve tercih düzeylerindeki farklılığın analiz edilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca, Malezya'nın gerek kentsel gerekse kırsal bölgelerini temsil eden 537 katılımcıya ilişkin karşılaştırmalı bir analiz yapılmıştır. Çalışma sonucunda, katılımcı görüşlerinde farkındalık ve algılanan karmaşıklık, belirsizlik ve gözlemlenebilirlik açılarından önemli farklılıklar olduğu tespit edilmiştir.
Ahmad ve Haron (2002)	Frekans Analizi	Çalışmada, Malezya'daki halka açık şirketlerin mali işlerinden sorumlu olan kişilerin İslami Bankacılığa yönelik algılarının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Çalışma kapsamında, bu şirketlerin finans ve muhasebe departmanlarında görevli 45 kişiye anket uygulanmıştır. Çalışma sonucunda, katılımcıların %65'inden fazlasının İslami Bankacılık sistemine ilişkin sınırlı düzeyde bilgiye sahip oldukları, İslami Bankacılığın Malezya'da 15 yıldan daha uzun bir süre önce kurulmuş olmasına rağmen katılımcıların çoğunluğunun yaklaşık 5 yıldan bu yana İslami Bankacılık işlemleri yapmaya başladıkları tespit edilmiştir. Ayrıca, katılımcıların %55'ten fazlasının İslami Bankacılığı tercih etmelerinin sebebinin hem dini hem de ekonomik olduğu belirlenmiştir.

3. ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN KATILIM BANKACILIĞINA YÖNELİK ALGILARININ TESPİTİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

3.1. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, Iğdır Üniversitesi UBF Gümrük İşletme Bölümü, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü ile Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi ESBF Sağlık Yönetimi Bölümü'nde öğrenim gören öğrencilerin Katılım Bankacılığı hakkındaki algılarının ve bilgi düzeylerinin tespit edilmesi ile demografik özelliklerle arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişkinin olup olmadığının ortaya konulmasıdır. Araştırma kapsamında, Iğdır Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu Başkanlığı'nın 21.05.2025 tarih ve 2025/15 Sayılı Kararı ile "Etik Kurul Kararı" alınmıştır.

3.2. Araştırmanın Kapsamı ve Kısıtlılığı

Araştırmanın kapsamını, 2024-2025 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Döneminde ders kaydı yapmış/kayıt yenilemiş olmak koşuluyla; Iğdır Üniversitesi UBF Gümrük İşletme Bölümü'nde öğrenimine devam eden 114 öğrenci, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü'nde öğrenimine devam eden 154 öğrenci ile Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi ESBF Sağlık Yönetimi Bölümü'nde öğrenimine devam eden 115 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmanın, Iğdır, Niğde ve Tokat illeriyle sınırlandırılmış olması araştırmanın kısıtlılığını oluşturmaktadır.

3.3. Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışmada, "Nicel Araştırma Yöntemleri" arasından "Tarama Araştırmaları" kullanılmıştır. Nicel Araştırma Yöntemleri, sayısal veriler kullanılarak kesin sonuçlara ulaşmayı amaçlayan ve genellenebilir araştırmaları ifade etmektedir (Gürbüz ve Şahin, 2015: 100). Tarama Araştırmaları ise, bir grubun belirli özelliklerinin tespit edilmesi amacıyla verilerin elde edilmesini amaçlayan çalışmaları ifade etmektedir (Büyüköztürk vd., 2016: 14).

Araştırma kapsamında, tarama araştırmalarında kullanılan başlıca veri toplama aracı olarak anket çalışması yapılmıştır. Anket çalışması, iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde demografik özellikler, ikinci bölümde Katılım Bankacılığına yönelik algıyı ve bilgi düzeylerini ölçen sorular yer almaktadır. Anketin ikinci bölümü, Özen vd. (2016) tarafından geliştirilen ölçekteki sorulardan oluşmaktadır. Ölçeğin kullanılmasına ilişkin gerekli izinler alınmış (EK-1) ve ilgili çalışmaya atıfta bulunulmuştur.

Araştırmanın evrenini; Iğdır Üniversitesi UBF Gümrük İşletme Bölümü, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü ile Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi ESBF Sağlık Yönetimi bölümünde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır.

Evreni temsil eden örneklem grubunun belirlenmesinde "Olasılıklı Örneklemme Tekniği" ve bu Teknik içerisinde yer alan "Basit Tesadüfi Örneklemme Yöntemi" kullanılmıştır. Olasılıklı Örneklemme; araştırma evrenindeki her bireyin örneklem girebilme ve dolayısıyla örneklem araştırma evreninin genelini doğru olarak temsil etme şansını ifade etmektedir (Şimşek, 2014: 116). Basit Tesadüfi Örneklemme; araştırma evreni içerisinde yer alan bireylerin her birine örneklem dahil olabilmek için eşit şans verilmesini ifade etmektedir (Büyüköztürk vd., 2016: 85).

Araştırmanın evrenini oluşturan ve ilgili bölümlerin 1., 2., 3. ve 4. sınıflarında öğrenimlerine devam eden toplam 383 öğrenci arasından araştırmanın evrenini temsil etme kabiliyeti bulunan örneklem büyüklüğü aşağıdaki formül aracılığıyla hesaplanmıştır (Gürbüz ve Şahin, 2015: 127).

$$n_0 = \frac{t^2 \times s^2}{d^2} \quad n = \frac{n_0}{1 + (n_0/N)}$$

N: Evren büyüklüğü

n: Örneklem büyüklüğü

t: Güven düzeyine karşılık gelen z tablosu değeri

s: Evren için tahmin edilen standart sapma

d: Kabul edilebilir sapma toleransı

$$n_0 = \frac{1,96^2 \times 0,5^2}{0,5^2} = 384,16 \quad n = \frac{384,16}{1 + (384,16/383)} = 192$$

Yapılan hesaplamaya göre, araştırmanın örneklem büyüklüğü 192 öğrenci olarak belirlenmiştir. Anketlerin hatalı ve eksik cevaplandırılması riskine karşılık 237 öğrenciye çevrimiçi anket uygulanmıştır. Anketlerden elde edilen veriler SPSS programına kodlanarak analizler gerçekleştirilmiştir.

3.4. Araştırmanın Hipotezleri

Araştırmada, Iğdır Üniversitesi UBF Gümrük İşletme Bölümü, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü ile Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi ESBF Sağlık Yönetimi Bölümünde öğrenime devam eden öğrencilerin Katılım Bankacılığına yönelik algılarının ve bilgi düzeylerinin demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin aşağıdaki hipotezler oluşturulmuştur.

H1: Katılım Bankacılığına yönelik algı ve bilgi düzeyi ile cinsiyet değişkeni arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık vardır.

H2: Katılım Bankacılığına yönelik algı ve bilgi düzeyi ile yaş değişkeni arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık vardır.

H3: Katılım Bankacılığına yönelik algı ve bilgi düzeyi ile üniversite/bölüm değişkeni arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık vardır.

H4: Katılım Bankacılığına yönelik algı ve bilgi düzeyi ile sınıf değişkeni arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık vardır.

H5: Katılım Bankacılığına yönelik algı ve bilgi düzeyi ile ders değişkeni arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık vardır.

3.5. Araştırmanın Analizi ve Bulgular

Araştırmada, güvenilirlik analizi, frekans analizi, T-Testi ve Anova Testi yapılmıştır. Analiz kapsamında, verilerin normal dağılım gösterip göstermediğinin tespiti amacıyla yapılan normallik testinde, Kurtosis (Basıklık) ve Skewness (Çarpıklık) değerlerinin -1,5 ile +1,5 arasında değişim gösterdiği ve literatürde kabul gören standart değerler aralığında olduğu tespit edilmiştir. Verilerin normal dağılıma sahip olduğu anlaşıldığından, araştırmada parametrik test teknikleri kullanılmıştır.

Araştırmanın güvenilirlik analizi sonuçları Tablo 1'deki gibidir.

Tablo 1. Güvenilirlik Analizi

Cronbach's Alpha	N of Items
0,891	20

Anketin güvenilirliğinin 0,891 olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç, anketin güvenilirliğinin oldukça yüksek olduğunu göstermektedir.

3.5.1. Frekans Analizi

Demografik özelliklere ilişkin frekans analizi sonuçları Tablo 2'deki gibidir.

Tablo 2. Öğrencilerin Demografik Özelliklerine İlişkin Frekans Analizi

Demografik Özellikler		Frekans	Yüzde
Cinsiyet	Erkek	95	40,1
	Kadın	142	59,9
Yaş Aralığı	17-19 Arası	57	24,1
	20-23 Arası	152	64,1
	24-26 Arası	20	8,4
	27 ve Üzeri	8	3,4
Iğdır Üniversitesi		95	40,1

Öğrenim Görülen Üniversite	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi	72	30,4
	Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi	70	29,5
Öğrenim Görülen Bölüm	Gümrük İşletme	95	40,1
	İşletme	72	30,4
	Sağlık Yönetimi	70	29,5
Öğrenim Görülen Sınıf	1. Sınıf	98	41,4
	2. Sınıf	49	20,7
	3. Sınıf	64	27
	4. Sınıf	26	11
Muhasebe, Finans, İktisat veya Maliye Grubu Ders Alma Durumu	Bir ders aldım.	43	18,1
	İki ders aldım.	75	31,6
	Üç ve üzeri ders aldım.	119	50,2

Tablo 2'ye göre, öğrencilerin %40,1'inin erkek, 59,9'unun kadın olduğu; %24,1'inin 17-19 yaş aralığında, %64,1'inin 20-23 yaş aralığında, %8,4'inin 24-27 yaş aralığında, %3,4'ünün 27 yaş ve üzerinde olduğu; %40,1'inin Iğdır Üniversitesi UBF Gümrük İşletme Bölümü'nde, %30,4'ünün Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü'nde, %29,5'inin Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi ESBF Sağlık Yönetimi Bölümü'nde öğrenim gördükleri, %41,4'ünün birinci sınıfta, %20,7'sinin ikinci sınıfta, %27'sinin üçüncü sınıfta, %11'inin dördüncü sınıfta olduğu; muhasebe, finans, iktisat veya maliye grubu derslerden %18,1'inin bir ders aldığı, %31,6'sının iki ders aldığı, %50,2'sinin üç ve üzerinde ders aldığı tespit edilmiştir.

Öğrencilerin ankette yer alan Katılım Bankacılığına yönelik algı ölçeğindeki sorulara katılım düzeylerine ilişkin puanlamalarının aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 3'teki gibidir.

Tablo 3. Öğrencilerin Sorulara Katılım Düzeylerine İlişkin Puanlamalarının Aritmetik Ortalamaları

Katılım Bankacılığına İlişkin Sorular ¹		Ortalama	Standart Sapma
1.	Katılım Bankacılığı, Faizsiz Bankacılık/İslami Bankacılık anlamına gelir.	3,38	1,041
2.	Katılım Bankacılığında yapılan yatırımlarda zarar etme ihtimali vardır.	3,28	0,943
3.	Katılım Bankalarına özgü hizmetler hakkında yeterli derecede bilgiliyim.	2,76	0,977
4.	Hangi bankaların Katılım Bankacılığı hizmeti verdiğini biliyorum.	2,96	1,136
5.	Katılım Bankacılığında faizin kullanılmadığını düşünüyorum.	3,21	1,024
6.	Katılım Bankacılığının İslami şartlara uygun olduğunu düşünüyorum.	3,23	0,978
7.	Katılım Bankalarında kredi kullanımında nakit para verilmediğini biliyorum.	3,10	0,950
8.	Katılım Bankalarının kredi kullanımında nakit yerine, makine / malzeme verdiğini biliyorum.	3,06	0,930
9.	Katılım Bankalarının diğer bankalardan ayıran en önemli özelliğinin kazancının faizsiz olduğunu biliyorum.	3,41	0,986
10.	Katılım Bankacılığı ürünlerini inançlarımdan dolayı tercih ediyorum.	3,07	0,985
11.	İki tür banka arasında seçim yapmak zorunda kalırsam, getirilerinin İslami şartlara uygunluğuna bakarak tercih yaparım.	3,48	1,133
12.	Katılım Bankalarını diğer bankalara tercih ederim.	3,28	0,924
13.	Zarar etme ihtimalini bilsem de Katılım Bankalarını tercih ederim.	2,77	1,009
14.	Katılım Bankalarını diğer bankalara göre daha güvenilir buluyorum.	2,81	0,978
15.	Katılım Bankacılığı işlemlerinin daha hızlı olduğunu düşünüyorum.	3,15	0,755

¹Özen vd. (2016)'daki algı ölçeğindeki sorulardan oluşturulmuştur.

16.	Katılım Bankalarını diğer bankalarla karşılaştırdığımda hizmet kalitesinin daha iyi olduğunu düşünüyorum.	3,22	0,788
17.	Katılım Bankalarının, bankacılıkta kaliteyi arttırdığını düşünüyorum.	3,28	0,824
18.	Katılım Bankaları daha ucuz maliyetle kaynak kullanır.	3,21	0,783
19.	Katılım Bankaları daha düşük maliyetli hizmet sunar.	3,16	0,830
20.	Katılım Bankaları, diğerlerinden daha çok kazanç sağlar.	3,08	0,817

Tablo 3 incelendiğinde, ankette yer alan sorulara katılım düzeyinin 2,76 ile 3,48 arasında olduğu tespit edilmiştir. En az katılım düzeyinin üçüncü sıradaki *“Katılım Bankalarına özgü hizmetler hakkında yeterli derecede bilgiliyim.”* sorusuna ilişkin olduğu, en fazla katılım düzeyinin onbirinci sıradaki *“İki tür banka arasında seçim yapmak zorunda kalırsam, getirilerinin İslami şartlara uygunluğuna bakarak tercih yaparım.”* sorusuna ilişkin olduğu anlaşılmıştır. Ankette yer alan sorulara yönelik katılım düzeylerine ilişkin ortalamaların 3’e yakın olması, öğrencilerin Katılım Bankacılığına yönelik sorulardaki ifadeler karşısında genel olarak kararsız kaldıklarının göstergesi olarak yorumlanabilir.

Öğrencilerin, ankette yer alan Katılım Bankacılığına yönelik algı ölçeğindeki sorulara katılım düzeylerini gösteren frekans analiz sonuçları Tablo 4’teki gibidir.

Tablo 4. Öğrencilerin Sorulara Katılım Düzeylerine İlişkin Frekans Analizi

1. Katılım Bankacılığı, Faizsiz Bankacılık/İslami Bankacılık anlamına gelir.	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	7	3
Katılmıyorum	39	16,5
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	88	37,1
Katılıyorum	63	26,6
Kesinlikle Katılıyorum	40	16,8
2. Katılım Bankacılığında yapılan yatırımlarda zarar etme ihtimali vardır.	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	10	4,2
Katılmıyorum	35	14,7
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	86	36,3
Katılıyorum	90	38
Kesinlikle Katılıyorum	16	6,8
3. Katılım Bankalarına özgü hizmetler hakkında yeterli derecede bilgiliyim.	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	20	8,5
Katılmıyorum	75	31,6
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	97	40,9
Katılıyorum	32	13,5
Kesinlikle Katılıyorum	13	5,5
4. Hangi bankaların Katılım Bankacılığı hizmeti verdiğini biliyorum.	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	21	8,9
Katılmıyorum	70	29,5
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	67	28,3
Katılıyorum	55	23,2
Kesinlikle Katılıyorum	24	10,1
5. Katılım Bankacılığında faizin kullanılmadığını düşünüyorum.	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	12	5,1
Katılmıyorum	40	16,8
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	99	41,8
Katılıyorum	58	24,5
Kesinlikle Katılıyorum	28	11,8
6. Katılım Bankacılığının İslami şartlara uygun olduğunu düşünüyorum.	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	13	5,5
Katılmıyorum	28	11,8

Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	113	47,7
Katılıyorum	58	24,5
Kesinlikle Katılıyorum	25	10,5
7. Katılım Bankalarında kredi kullanımında nakit para verilmediğini biliyorum.	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	12	5,1
Katılmıyorum	40	16,9
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	118	49,8
Katılıyorum	47	19,8
Kesinlikle Katılıyorum	20	8,4
8. Katılım Bankalarının kredi kullanımında nakit yerine, makine / malzeme verdiğini biliyorum.	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	12	5,1
Katılmıyorum	39	16,5
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	128	54
Katılıyorum	38	16
Kesinlikle Katılıyorum	20	8,4
9. Katılım Bankalarını diğer bankalardan ayıran en önemli özelliğinin kazancının faizsiz olduğunu biliyorum.	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	9	3,8
Katılmıyorum	27	11,4
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	91	38,4
Katılıyorum	78	32,9
Kesinlikle Katılıyorum	32	13,5
10. Katılım Bankacılığı ürünlerini inançlarımdan dolayı tercih ediyorum.	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	13	5,4
Katılmıyorum	49	20,7
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	103	43,5
Katılıyorum	53	22,4
Kesinlikle Katılıyorum	19	8
11. İki tür banka arasında seçim yapmak zorunda kalırsam, getirilerinin İslami şartlara uygunluğuna bakarak tercih yaparım.	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	13	5,5
Katılmıyorum	29	12,2
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	81	34,2
Katılıyorum	60	25,3
Kesinlikle Katılıyorum	54	22,8
12. Katılım Bankalarını diğer bankalara tercih ederim.	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	9	3,8
Katılmıyorum	25	10,5
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	119	50,3
Katılıyorum	59	24,9
Kesinlikle Katılıyorum	25	10,5
13. Zarar etme ihtimalini bilsem de Katılım Bankalarını tercih ederim.	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	27	11,4
Katılmıyorum	58	24,5
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	110	46,4
Katılıyorum	27	11,4
Kesinlikle Katılıyorum	15	6,3
14. Katılım Bankalarını diğer bankalara göre daha güvenilir buluyorum.	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	20	8,4
Katılmıyorum	65	27,5
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	105	44,3

Katılıyorum	33	13,9
Kesinlikle Katılıyorum	14	5,9
15. Katılım Bankacılığı işlemlerinin daha hızlı olduğunu düşünüyorum.	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	5	2,1
Katılmıyorum	24	10,1
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	151	63,7
Katılıyorum	44	18,6
Kesinlikle Katılıyorum	13	5,5
16. Katılım Bankalarını diğer bankalarla karşılaştırdığımda hizmet kalitesinin daha iyi olduğunu düşünüyorum.	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	8	3,4
Katılmıyorum	14	5,9
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	148	62,5
Katılıyorum	52	21,9
Kesinlikle Katılıyorum	15	6,3
17. Katılım Bankalarının, bankacılıkta kaliteyi arttırdığını düşünüyorum.	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	5	2,1
Katılmıyorum	23	9,7
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	127	53,6
Katılıyorum	64	27
Kesinlikle Katılıyorum	18	7,6
18. Katılım Bankaları daha ucuz maliyetle kaynak kullanır.	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	7	3
Katılmıyorum	20	8,4
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	139	58,6
Katılıyorum	59	24,9
Kesinlikle Katılıyorum	12	5,1
19. Katılım Bankaları daha düşük maliyetli hizmet sunar.	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	7	3
Katılmıyorum	30	12,7
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	131	55,2
Katılıyorum	55	23,2
Kesinlikle Katılıyorum	14	5,9
20. Katılım Bankaları, diğerlerinden daha çok kazanç sağlar.	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	10	4,2
Katılmıyorum	26	11
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	150	63,3
Katılıyorum	37	15,6
Kesinlikle Katılıyorum	14	5,9

Tablo 4'e göre, öğrencilerin Katılım Bankacılığına yönelik algı ölçeğindeki sorulara katılım düzeyleri ışığında aşağıdaki tespitler yapılmıştır;

- Öğrencilerin büyük bir kısmı (%43,4) Katılım Bankacılığının faizsiz bankacılık/İslami Bankacılık anlamına geldiğini bildiklerini belirtmiştir. Bununla birlikte, bu konuda kararsız kalanların oranının da (%37,1) yüksek olduğu anlaşılmıştır.
- Öğrencilerin büyük bir kısmı (%44,8) Katılım Bankacılığında yapılan yatırımlarda zarar etme ihtimalinin olduğunu belirtmiştir. Bununla birlikte, bu konuda kararsız kalanların oranının da (%36,3) yüksek olduğu anlaşılmıştır.
- Öğrencilerin büyük bir kısmı (%40,1) Katılım Bankalarına özgü hizmetler hakkında yeterli derecede bilgili olmadıklarını belirtmiştir. Bununla birlikte, bu konuda kararsız kalanların oranının da (%40,9) yüksek olduğu anlaşılmıştır.

- Öğrencilerin büyük bir kısmı (%38,4) hangi bankaların Katılım Bankacılığı hizmeti verdiğini bilmediklerini belirtmiştir. Bununla birlikte, bu konuda kararsız kalanların oranının da (%28,3) kısmen yüksek olduğu anlaşılmıştır.
- Öğrencilerin büyük bir kısmı (%36,3) Katılım Bankacılığında faizin kullanılmadığını düşündüklerini belirtmiştir. Bununla birlikte, bu konuda kararsız kalanların oranının da (%41,8) yüksek olduğu anlaşılmıştır.
- Öğrencilerin büyük bir kısmı (%35) Katılım Bankacılığının İslami şartlara uygun olduğunu düşündüklerini belirtmiştir. Bununla birlikte, bu konuda kararsız kalanların oranının da (%47,7) yüksek olduğu anlaşılmıştır.
- Öğrencilerin büyük bir kısmı (%28,2) Katılım Bankalarında kredi kullanımında nakit para verilmediğini bildiklerini belirtmiştir. Bununla birlikte, bu konuda kararsız kalanların oranının da (%49,8) yüksek olduğu anlaşılmıştır.
- Öğrencilerin büyük bir kısmı (%24,4) Katılım Bankalarının kredi kullanımında nakit yerine, makine / malzeme verdiğini bildiklerini belirtmiştir. Bununla birlikte, bu konuda kararsız kalanların oranının da (%54) oldukça yüksek olduğu anlaşılmıştır.
- Öğrencilerin büyük bir kısmı (%46,4) Katılım Bankalarını diğer bankalardan ayıran en önemli özelliğinin kazancının faizsiz olduğunu bildiklerini belirtmiştir. Bununla birlikte, bu konuda kararsız kalanların oranının da (%38,4) yüksek olduğu anlaşılmıştır.
- Öğrencilerin büyük bir kısmı (%30,8) Katılım Bankacılığı ürünlerini inançlarından dolayı tercih ettiklerini belirtmiştir. Bununla birlikte, bu konuda kararsız kalanların oranının da (%43,5) yüksek olduğu anlaşılmıştır.
- Öğrencilerin oldukça büyük bir kısmı (%48,1) iki tür banka arasında seçim yapmak zorunda kalırsa, getirilerinin İslami şartlara uygunluğuna bakarak tercih yaptıklarını belirtmiştir. Bununla birlikte, bu konuda kararsız kalanların oranının da (%34,2) yüksek olduğu anlaşılmıştır.
- Öğrencilerin büyük bir kısmı (%35,4) Katılım Bankalarını diğer bankalara tercih ettiklerini belirtmiştir. Bununla birlikte, bu konuda kararsız kalanların oranının da (%50,3) oldukça yüksek olduğu anlaşılmıştır.
- Öğrencilerin büyük bir kısmı (%35,9) zarar etme ihtimalini bilmesi durumunda Katılım Bankalarını tercih etmediklerini belirtmiştir. Bununla birlikte, bu konuda kararsız kalanların oranının da (%46,4) yüksek olduğu anlaşılmıştır.
- Öğrencilerin büyük bir kısmı (%35,9) Katılım Bankalarını diğer bankalara göre daha güvenilir bulmadıklarını belirtmiştir. Bununla birlikte, bu konuda kararsız kalanların oranının da (%44,3) yüksek olduğu anlaşılmıştır.
- Öğrencilerin büyük bir kısmı (%24,1) Katılım Bankacılığı işlemlerinin daha hızlı olduğunu düşündüklerini belirtmiştir. Bununla birlikte, bu konuda kararsız kalanların oranının da (%63,7) oldukça yüksek olduğu anlaşılmıştır.
- Öğrencilerin büyük bir kısmı (%28,2) Katılım Bankalarını diğer bankalarla karşılaştırdığında hizmet kalitesinin daha iyi olduğunu düşündüklerini belirtmiştir. Bununla birlikte, bu konuda kararsız kalanların oranının da (%62,5) oldukça yüksek olduğu anlaşılmıştır.
- Öğrencilerin büyük bir kısmı (%34,6) Katılım Bankalarının, bankacılıkta kaliteyi arttırdığını düşündüklerini belirtmiştir. Bununla birlikte, bu konuda kararsız kalanların oranının da (%53,6) oldukça yüksek olduğu anlaşılmıştır.
- Öğrencilerin büyük bir kısmı (%30) Katılım Bankalarının daha ucuz maliyetle kaynak kullandığını belirtmiştir. Bununla birlikte, bu konuda kararsız kalanların oranının da (%58,6) oldukça yüksek olduğu anlaşılmıştır.
- Öğrencilerin büyük bir kısmı (%29,1) Katılım Bankalarının daha düşük maliyetli hizmet sunduğunu belirtmiştir. Bununla birlikte, bu konuda kararsız kalanların oranının da (%55,2) oldukça yüksek olduğu anlaşılmıştır.
- Öğrencilerin büyük bir kısmı (%21,5) Katılım Bankalarının, diğerlerinden daha çok kazanç sağladığını belirtmiştir. Bununla birlikte, bu konuda kararsız kalanların oranının da (%63,3) oldukça yüksek olduğu anlaşılmıştır.

3.5.2. T-Testi ve Anova Analizi

Bu bölümde, öğrencilerin Katılım Bankacılığına yönelik algılarının ve bilgi düzeylerinin demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bağımsız örneklem T-Testi ve Anova analizi yapılmıştır.

Öğrencilerin Katılım Bankacılığına yönelik algı ve bilgi düzeyi ile cinsiyet değişkeni arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılığın olup olmadığına ilişkin yapılan T-Testi sonucu Tablo 5'teki gibidir.

Tablo 5. Öğrencilerin Katılım Bankacılığına Yönelik Görüşlerinin Cinsiyet Değişkeni Açısından T-Testi Sonuçları

Sorular		Ortalamaların Eşitliği için T-Testi				
		t	df	Anlamlılık (2-yönlü) *p	Ortalama Farklar	Farkların Standart Hatası
1. Soru	Varsayılan Eşit Varyanslar	,499	235	,618	,069	,138
	Varsayılmayan Eşit Varyanslar	,500	202,865	,618	,069	,138
2. Soru	Varsayılan Eşit Varyanslar	-,401	235	,689	-,050	,125
	Varsayılmayan Eşit Varyanslar	-,389	180,010	,698	-,050	,129
3. Soru	Varsayılan Eşit Varyanslar	1,201	235	,231	,155	,129
	Varsayılmayan Eşit Varyanslar	1,192	196,045	,235	,155	,130
4. Soru	Varsayılan Eşit Varyanslar	,770	235	,442	,116	,151
	Varsayılmayan Eşit Varyanslar	,769	200,394	,443	,116	,151
5. Soru	Varsayılan Eşit Varyanslar	-1,041	235	,299	-,141	,136
	Varsayılmayan Eşit Varyanslar	-1,021	187,721	,309	-,141	,138
6. Soru	Varsayılan Eşit Varyanslar	-1,036	235	,301	-,134	,130
	Varsayılmayan Eşit Varyanslar	-,993	171,652	,322	-,134	,135
7. Soru	Varsayılan Eşit Varyanslar	,248	235	,804	,031	,126
	Varsayılmayan Eşit Varyanslar	,247	198,094	,805	,031	,127
8. Soru	Varsayılan Eşit Varyanslar	1,571	235	,118	,193	,123
	Varsayılmayan Eşit Varyanslar	1,548	191,422	,123	,193	,125
9. Soru	Varsayılan Eşit Varyanslar	-1,195	235	,233	-,156	,131
	Varsayılmayan Eşit Varyanslar	-1,148	172,873	,253	-,156	,136
10. Soru	Varsayılan Eşit Varyanslar	,079	235	,937	,010	,131

	Varsayılmayan Eşit Varyanslar	,077	187,963	,939	,010	,133
11. Soru	Varsayılan Eşit Varyanslar	,082	235	,935	,012	,151
	Varsayılmayan Eşit Varyanslar	,079	173,387	,937	,012	,157
12. Soru	Varsayılan Eşit Varyanslar	,794	235	,428	,097	,123
	Varsayılmayan Eşit Varyanslar	,768	177,978	,443	,097	,127
13. Soru	Varsayılan Eşit Varyanslar	,268	235	,789	,036	,134
	Varsayılmayan Eşit Varyanslar	,255	165,248	,799	,036	,141
14. Soru	Varsayılan Eşit Varyanslar	-,049	235	,961	-,006	,130
	Varsayılmayan Eşit Varyanslar	-,047	167,005	,963	-,006	,137
15. Soru	Varsayılan Eşit Varyanslar	,978	235	,329	,098	,100
	Varsayılmayan Eşit Varyanslar	,954	184,159	,341	,098	,103
16. Soru	Varsayılan Eşit Varyanslar	,362	235	,718	,038	,105
	Varsayılmayan Eşit Varyanslar	,349	176,874	,727	,038	,108
17. Soru	Varsayılan Eşit Varyanslar	-,620	235	,536	-,068	,109
	Varsayılmayan Eşit Varyanslar	-,588	164,616	,557	-,068	,115
18. Soru	Varsayılan Eşit Varyanslar	,906	235	,366	,094	,104
	Varsayılmayan Eşit Varyanslar	,861	165,935	,390	,094	,109
19. Soru	Varsayılan Eşit Varyanslar	,377	235	,706	,042	,110
	Varsayılmayan Eşit Varyanslar	,368	184,750	,713	,042	,113
20. Soru	Varsayılan Eşit Varyanslar	-,748	235	,455	-,081	,108
	Varsayılmayan Eşit Varyanslar	-,726	179,814	,469	-,081	,112

*p<0,05

Tablo 5'e göre; öğrencilerin Katılım Bankacılığına yönelik algı ve bilgi düzeyleri ile cinsiyet değişkeni arasında bütün sorular özelinde istatistiki açıdan anlamlı bir farklılığın bulunmadığı tespit edilmiştir (*P>0,05). Dolayısıyla, araştırma kapsamında belirlenen "H1: Katılım Bankacılığına yönelik algı ve bilgi düzeyi ile cinsiyet değişkeni arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık vardır." hipotezi reddedilmiştir.

Öğrencilerin Katılım Bankacılığına yönelik algı ve bilgi düzeyi ile yaş değişkeni arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılığın olup olmadığına ilişkin yapılan Anova Analizi sonucu Tablo 6'daki gibidir.

Tablo 6. Öğrencilerin Katılım Bankacılığına Yönelik Görüşlerinin Yaş Değişkeni Açısından Anova Analizi Sonuçları

Sorular		Kareler Toplamı	df	Ortalama Kare	F	*P
1. Soru	Gruplar Arası	1,494	3	,498	,456	,713
	Grup İçi	254,329	233	1,092		
	Toplam	255,823	236			
2. Soru	Gruplar Arası	11,449	3	3,816	4,477	,004
	Grup İçi	198,610	233	,852		
	Toplam	210,059	236			
3. Soru	Gruplar Arası	3,359	3	1,120	1,175	,320
	Grup İçi	221,932	233	,952		
	Toplam	225,291	236			
4. Soru	Gruplar Arası	3,261	3	1,087	,840	,473
	Grup İçi	301,397	233	1,294		
	Toplam	304,658	236			
5. Soru	Gruplar Arası	1,607	3	,536	,508	,677
	Grup İçi	245,844	233	1,055		
	Toplam	247,451	236			
6. Soru	Gruplar Arası	8,244	3	2,748	2,944	,034
	Grup İçi	217,452	233	,933		
	Toplam	225,696	236			
7. Soru	Gruplar Arası	1,170	3	,390	,429	,732
	Grup İçi	211,598	233	,908		
	Toplam	212,768	236			
8. Soru	Gruplar Arası	4,531	3	1,510	1,764	,155
	Grup İçi	199,520	233	,856		
	Toplam	204,051	236			
9. Soru	Gruplar Arası	6,672	3	2,224	2,328	,075
	Grup İçi	222,627	233	,955		
	Toplam	229,300	236			
10. Soru	Gruplar Arası	3,786	3	1,262	1,306	,273
	Grup İçi	225,134	233	,966		
	Toplam	228,920	236			
11. Soru	Gruplar Arası	4,637	3	1,546	1,207	,308
	Grup İçi	298,485	233	1,281		
	Toplam	303,122	236			
12. Soru	Gruplar Arası	2,390	3	,797	,932	,426
	Grup İçi	199,230	233	,855		
	Toplam	201,620	236			
13. Soru	Gruplar Arası	2,184	3	,728	,712	,545
	Grup İçi	238,053	233	1,022		
	Toplam	240,236	236			
14. Soru	Gruplar Arası	,437	3	,146	,151	,929
	Grup İçi	225,394	233	,967		

	Toplam	225,831	236			
15. Soru	Gruplar Arası	,762	3	,254	,443	,723
	Grup İçi	133,769	233	,574		
	Toplam	134,532	236			
16. Soru	Gruplar Arası	,525	3	,175	,279	,840
	Grup İçi	146,065	233	,627		
	Toplam	146,591	236			
17. Soru	Gruplar Arası	2,366	3	,789	1,165	,324
	Grup İçi	157,693	233	,677		
	Toplam	160,059	236			
18. Soru	Gruplar Arası	1,564	3	,521	,848	,469
	Grup İçi	143,305	233	,615		
	Toplam	144,869	236			
19. Soru	Gruplar Arası	2,024	3	,675	,979	,403
	Grup İçi	160,559	233	,689		
	Toplam	162,582	236			
20. Soru	Gruplar Arası	2,859	3	,953	1,436	,233
	Grup İçi	154,618	233	,664		
	Toplam	157,477	236			

*p<0,05

Tablo 6'ya göre; öğrencilerin Katılım Bankacılığına yönelik algı ve bilgi düzeyleri ile yaş değişkeni arasında 2 ve 6'ncı sorular özelinde istatistiki açıdan anlamlı bir farklılığın bulunduğu (*P<0,05); 1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 ve 20'nci sorular özelinde istatistiki açıdan anlamlı bir farklılığın bulunmadığı tespit edilmiştir (*P>0,05). Dolayısıyla, araştırma kapsamında belirlenen "H2: Katılım Bankacılığına yönelik algı ve bilgi düzeyi ile yaş değişkeni arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık vardır." hipotezi; 2 ve 6'nci sorular açısından kabul edilmiş, 1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 ve 20'nci sorular açısından reddedilmiştir.

2 ve 6'nci sorulara ilişkin öğrenci görüşlerinin hangi yaş grupları arasında farklılık gösterdiğinin tespiti amacıyla yapılan Tukey Testi sonucu Tablo 7'deki gibidir.

Tablo 7. Öğrencilerin Katılım Bankacılığına Yönelik Görüşlerindeki Yaş Değişkenine Yönelik Farklılığın Kaynağına İlişkin Tukey Testi Sonucu

			Ortalama Farkı	Standart Hata	Sig. *P	Alt Sınır	Üst Sınır
2. Soru	17-19	20-23	,022	,143	,999	-,35	,39
		24-26	,151	,240	,923	-,47	,77
		27 ve Üzeri	1,226*	,349	,003	,32	2,13
	20-23	17-19	-,022	,143	,999	-,39	,35
		24-26	,129	,220	,936	-,44	,70
		27 ve Üzeri	1,204*	,335	,002	,34	2,07
	24-26	17-19	-,151	,240	,923	-,77	,47
		20-23	-,129	,220	,936	-,70	,44
		27 ve Üzeri	1,075*	,386	,030	,08	2,07
	27 ve üzeri	17-19	-1,226*	,349	,003	-2,13	-,32
		20-23	-1,204*	,335	,002	-2,07	-,34
		24-26	-1,075*	,386	,030	-2,07	-,08
6. Soru	17-19	20-23	-,206	,150	,517	-,59	,18

		24-26	-,682*	,251	,035	-1,33	-,03
		27 ve Üzeri	-,607	,365	,344	-1,55	,34
	20-23	17-19	,206	,150	,517	-,18	,59
		24-26	-,476	,230	,165	-1,07	,12
		27 ve Üzeri	-,401	,350	,662	-1,31	,51
	24-26	17-19	,682*	,251	,035	,03	1,33
		20-23	,476	,230	,165	-,12	1,07
		27 ve Üzeri	,075	,404	,998	-,97	1,12
	27 ve üzeri	17-19	,607	,365	,344	-,34	1,55
		20-23	,401	,350	,662	-,51	1,31
		24-26	-,075	,404	,998	-1,12	,97

*P<0,05

Tablo 7'ye göre; 2'nci sırada yer alan “Katılım Bankacılığında yapılan yatırımlarda zarar etme ihtimali vardır.” sorusuna ilişkin görüşlerin 27 ve üzeri yaşa sahip olan öğrenciler ile 17-19, 20-23, 24-26 aralığında yaşa sahip olan öğrenciler arasında farklılaştığı tespit edilmiştir. 6'ncı sırada yer alan “Katılım Bankacılığının İslami şartlara uygun olduğunu düşünüyorum.” sorusuna ilişkin görüşlerin 27 ve üzeri yaşa sahip olan öğrenciler ile 17-19 ile 24-26 aralığında yaşa sahip olan öğrenciler arasında farklılaştığı tespit edilmiştir.

Öğrencilerin Katılım Bankacılığına yönelik algı ve bilgi düzeyi ile öğrenim görülen üniversite ve bölüm değişkenleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılığın olup olmadığına ilişkin yapılan Anova Analizi sonucu Tablo 8'deki gibidir.

Tablo 8. Öğrencilerin Katılım Bankacılığına Yönelik Görüşlerinin Üniversite ve Bölüm Değişkenleri Açısından Anova Analizi Sonuçları

Sorular		Kareler Toplamı	df	Ortalama Kare	F	*P
1. Soru	Gruplar Arası	1,305	2	,652	,600	,550
	Grup İçi	254,518	234	1,088		
	Toplam	255,823	236			
2. Soru	Gruplar Arası	1,913	2	,956	1,075	,343
	Grup İçi	208,147	234	,890		
	Toplam	210,059	236			
3. Soru	Gruplar Arası	,748	2	,374	,390	,678
	Grup İçi	224,544	234	,960		
	Toplam	225,291	236			
4. Soru	Gruplar Arası	7,649	2	3,825	3,013	,051
	Grup İçi	297,009	234	1,269		
	Toplam	304,658	236			
5. Soru	Gruplar Arası	5,666	2	2,833	2,742	,067
	Grup İçi	241,786	234	1,033		
	Toplam	247,451	236			
6. Soru	Gruplar Arası	,022	2	,011	,012	,988
	Grup İçi	225,674	234	,964		
	Toplam	225,696	236			
7. Soru	Gruplar Arası	2,466	2	1,233	1,372	,256
	Grup İçi	210,302	234	,899		
	Toplam	212,768	236			

8. Soru	Gruplar Arası	,972	2	,486	,560	,572
	Grup İçi	203,079	234	,868		
	Toplam	204,051	236			
9. Soru	Gruplar Arası	,274	2	,137	,140	,870
	Grup İçi	229,026	234	,979		
	Toplam	229,300	236			
10. Soru	Gruplar Arası	,015	2	,007	,008	,992
	Grup İçi	228,905	234	,978		
	Toplam	228,920	236			
11. Soru	Gruplar Arası	3,042	2	1,521	1,186	,307
	Grup İçi	300,081	234	1,282		
	Toplam	303,122	236			
12. Soru	Gruplar Arası	3,421	2	1,711	2,020	,135
	Grup İçi	198,199	234	,847		
	Toplam	201,620	236			
13. Soru	Gruplar Arası	,075	2	,038	,037	,964
	Grup İçi	240,161	234	1,026		
	Toplam	240,236	236			
14. Soru	Gruplar Arası	,729	2	,364	,379	,685
	Grup İçi	225,102	234	,962		
	Toplam	225,831	236			
15. Soru	Gruplar Arası	1,877	2	,938	1,655	,193
	Grup İçi	132,655	234	,567		
	Toplam	134,532	236			
16. Soru	Gruplar Arası	,938	2	,469	,754	,472
	Grup İçi	145,653	234	,622		
	Toplam	146,591	236			
17. Soru	Gruplar Arası	,417	2	,209	,306	,737
	Grup İçi	159,642	234	,682		
	Toplam	160,059	236			
18. Soru	Gruplar Arası	,199	2	,100	,161	,851
	Grup İçi	144,670	234	,618		
	Toplam	144,869	236			
19. Soru	Gruplar Arası	,634	2	,317	,458	,633
	Grup İçi	161,949	234	,692		
	Toplam	162,582	236			
20. Soru	Gruplar Arası	,285	2	,142	,212	,809
	Grup İçi	157,192	234	,672		
	Toplam	157,477	236			

*p<0,05

Tablo 8'e göre; öğrencilerin Katılım Bankacılığına yönelik algı ve bilgi düzeyleri ile üniversite ve bölüm değişkenleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılığın bulunmadığı tespit edilmiştir (*P>0,05). Dolayısıyla, araştırma kapsamında belirlenen "H3: Katılım Bankacılığına yönelik algı ve bilgi düzeyi ile üniversite/bölüm değişkeni arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık vardır." hipotezi reddedilmiştir.

Öğrencilerin Katılım Bankacılığına yönelik algı ve bilgi düzeyi ile öğrenim görülen sınıf değişkeni arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılığın olup olmadığına ilişkin yapılan Anova Analizi sonucu Tablo 9'daki gibidir.

Tablo 9. Öğrencilerin Katılım Bankacılığına Yönelik Görüşlerinin Sınıf Değişkeni Açısından Anova Analizi Sonuçları

	Sorular	Kareler Toplamı	df	Ortalama Kare	F	*P
1. Soru	Gruplar Arası	1,184	3	,395	,361	,781
	Grup İçi	254,638	233	1,093		
	Toplam	255,823	236			
2. Soru	Gruplar Arası	13,379	3	4,460	5,283	,002
	Grup İçi	196,681	233	,844		
	Toplam	210,059	236			
3. Soru	Gruplar Arası	12,210	3	4,070	4,450	,005
	Grup İçi	213,081	233	,915		
	Toplam	225,291	236			
4. Soru	Gruplar Arası	12,544	3	4,181	3,335	,020
	Grup İçi	292,114	233	1,254		
	Toplam	304,658	236			
5. Soru	Gruplar Arası	5,700	3	1,900	1,831	,142
	Grup İçi	241,751	233	1,038		
	Toplam	247,451	236			
6. Soru	Gruplar Arası	10,975	3	3,658	3,970	,009
	Grup İçi	214,721	233	,922		
	Toplam	225,696	236			
7. Soru	Gruplar Arası	4,031	3	1,344	1,500	,215
	Grup İçi	208,737	233	,896		
	Toplam	212,768	236			
8. Soru	Gruplar Arası	4,987	3	1,662	1,946	,123
	Grup İçi	199,063	233	,854		
	Toplam	204,051	236			
9. Soru	Gruplar Arası	11,979	3	3,993	4,281	,006
	Grup İçi	217,321	233	,933		
	Toplam	229,300	236			
10. Soru	Gruplar Arası	3,447	3	1,149	1,188	,315
	Grup İçi	225,472	233	,968		
	Toplam	228,920	236			
11. Soru	Gruplar Arası	,559	3	,186	,144	,934
	Grup İçi	302,563	233	1,299		
	Toplam	303,122	236			
12. Soru	Gruplar Arası	3,992	3	1,331	1,569	,198
	Grup İçi	197,628	233	,848		
	Toplam	201,620	236			
13. Soru	Gruplar Arası	13,531	3	4,510	4,635	,004
	Grup İçi	226,706	233	,973		

	Toplam	240,236	236			
14. Soru	Gruplar Arası	6,897	3	2,299	2,447	,065
	Grup İçi	218,934	233	,940		
	Toplam	225,831	236			
15. Soru	Gruplar Arası	5,162	3	1,721	3,099	,028
	Grup İçi	129,369	233	,555		
	Toplam	134,532	236			
16. Soru	Gruplar Arası	4,524	3	1,508	2,473	,062
	Grup İçi	142,067	233	,610		
	Toplam	146,591	236			
17. Soru	Gruplar Arası	2,112	3	,704	1,039	,376
	Grup İçi	157,947	233	,678		
	Toplam	160,059	236			
18. Soru	Gruplar Arası	1,952	3	,651	1,061	,367
	Grup İçi	142,917	233	,613		
	Toplam	144,869	236			
19. Soru	Gruplar Arası	3,397	3	1,132	1,657	,177
	Grup İçi	159,185	233	,683		
	Toplam	162,582	236			
20. Soru	Gruplar Arası	1,272	3	,424	,632	,595
	Grup İçi	156,205	233	,670		
	Toplam	157,477	236			

*p<0,05

Tablo 9'a göre; öğrencilerin Katılım Bankacılığına yönelik algı ve bilgi düzeyleri ile sınıf değişkeni arasında 2, 3, 4, 6, 9, 13 ve 15'inci sorular özelinde istatistiki açıdan anlamlı bir farklılığın bulunduğu (*P<0,05); 1, 5, 7, 8, 10, 11, 12, 14, 16, 17, 18, 19 ve 20'nci sorular özelinde istatistiki açıdan anlamlı bir farklılığın bulunmadığı tespit edilmiştir (*P>0,05). Dolayısıyla, araştırma kapsamında belirlenen "H4: Katılım Bankacılığına yönelik algı ve bilgi düzeyi ile sınıf değişkeni arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık vardır." hipotezi; 2, 3, 4, 6, 9, 13 ve 15'inci sorular açısından kabul edilmiş, 1, 5, 7, 8, 10, 11, 12, 14, 16, 17, 18, 19 ve 20'nci sorular açısından reddedilmiştir.

2, 3, 4, 6, 9, 13 ve 15'inci sorulara ilişkin öğrenci görüşlerinin hangi sınıflar arasında farklılık gösterdiğinin tespiti amacıyla yapılan Tukey testi sonucu Tablo 10'daki gibidir.

Tablo 10. Öğrencilerin Katılım Bankacılığına Yönelik Görüşlerindeki Sınıf Değişkenine Yönelik Farklılığın Kaynağına İlişkin Tukey Testi Sonucu

			Ortalama Farkı	Standart Hata	Sig. *P	Alt Sınır	Üst Sınır
2. Soru	1. Sınıf	2. Sınıf	-,337	,161	,158	-,75	,08
		3. Sınıf	,191	,148	,567	-,19	,57
		4. Sınıf	,470	,203	,096	-,05	,99
	2. Sınıf	1. Sınıf	,337	,161	,158	-,08	,75
		3. Sınıf	,528*	,174	,014	,08	,98
		4. Sınıf	,807*	,223	,002	,23	1,38
	3. Sınıf	1. Sınıf	-,191	,148	,567	-,57	,19
		2. Sınıf	-,528*	,174	,014	-,98	-,08
		4. Sınıf	,279	,214	,561	-,27	,83
	4. Sınıf	1. Sınıf	-,470	,203	,096	-,99	,05

		2. Sınıf	-,807*	,223	,002	-1,38	-,23
		3. Sınıf	-,279	,214	,561	-,83	,27
3. Soru	1. Sınıf	2. Sınıf	-,398	,167	,084	-,83	,04
		3. Sınıf	-,406*	,154	,043	-,80	-,01
		4. Sınıf	-,615*	,211	,020	-1,16	-,07
	2. Sınıf	1. Sınıf	,398	,167	,084	-,04	,83
		3. Sınıf	-,008	,182	1,000	-,48	,46
		4. Sınıf	-,217	,232	,785	-,82	,38
	3. Sınıf	1. Sınıf	,406*	,154	,043	,01	,80
		2. Sınıf	,008	,182	1,000	-,46	,48
		4. Sınıf	-,209	,222	,783	-,78	,37
	4. Sınıf	1. Sınıf	,615*	,211	,020	,07	1,16
		2. Sınıf	,217	,232	,785	-,38	,82
		3. Sınıf	,209	,222	,783	-,37	,78
4. Soru	1. Sınıf	2. Sınıf	-,561*	,196	,023	-1,07	-,05
		3. Sınıf	-,244	,180	,527	-,71	,22
		4. Sınıf	-,506	,247	,173	-1,15	,13
	2. Sınıf	1. Sınıf	,561*	,196	,023	,05	1,07
		3. Sınıf	,317	,213	,444	-,23	,87
		4. Sınıf	,055	,272	,997	-,65	,76
	3. Sınıf	1. Sınıf	,244	,180	,527	-,22	,71
		2. Sınıf	-,317	,213	,444	-,87	,23
		4. Sınıf	-,262	,260	,746	-,94	,41
	4. Sınıf	1. Sınıf	,506	,247	,173	-,13	1,15
		2. Sınıf	-,055	,272	,997	-,76	,65
		3. Sınıf	,262	,260	,746	-,41	,94
6. Soru	1. Sınıf	2. Sınıf	-,408	,168	,074	-,84	,03
		3. Sınıf	-,064	,154	,976	-,46	,34
		4. Sınıf	-,593*	,212	,028	-1,14	-,04
	2. Sınıf	1. Sınıf	,408	,168	,074	-,03	,84
		3. Sınıf	,344	,182	,235	-,13	,82
		4. Sınıf	-,184	,233	,858	-,79	,42
	3. Sınıf	1. Sınıf	,064	,154	,976	-,34	,46
		2. Sınıf	-,344	,182	,235	-,82	,13
		4. Sınıf	-,529	,223	,086	-1,11	,05
	4. Sınıf	1. Sınıf	,593*	,212	,028	,04	1,14
		2. Sınıf	,184	,233	,858	-,42	,79
		3. Sınıf	,529	,223	,086	-,05	1,11
9. Soru	1. Sınıf	2. Sınıf	-,429	,169	,057	-,87	,01
		3. Sınıf	-,238	,155	,418	-,64	,16
		4. Sınıf	-,662*	,213	,011	-1,21	-,11
	2. Sınıf	1. Sınıf	,429	,169	,057	-,01	,87
		3. Sınıf	,190	,183	,727	-,28	,66
		4. Sınıf	-,234	,234	,751	-,84	,37

	3. Sınıf	1. Sınıf	,238	,155	,418	-,16	,64
		2. Sınıf	-,190	,183	,727	-,66	,28
		4. Sınıf	-,424	,225	,236	-1,01	,16
	4. Sınıf	1. Sınıf	,662*	,213	,011	,11	1,21
		2. Sınıf	,234	,234	,751	-,37	,84
		3. Sınıf	,424	,225	,236	-,16	1,01
	1. Sınıf	2. Sınıf	-,245	,173	,489	-,69	,20
		3. Sınıf	,030	,159	,998	-,38	,44
		4. Sınıf	,642*	,218	,018	,08	1,21
13. Soru	2. Sınıf	1. Sınıf	,245	,173	,489	-,20	,69
		3. Sınıf	,275	,187	,457	-,21	,76
		4. Sınıf	,887*	,239	,001	,27	1,51
	3. Sınıf	1. Sınıf	-,030	,159	,998	-,44	,38
		2. Sınıf	-,275	,187	,457	-,76	,21
		4. Sınıf	,612*	,229	,041	,02	1,21
	4. Sınıf	1. Sınıf	-,642*	,218	,018	-1,21	-,08
		2. Sınıf	-,887*	,239	,001	-1,51	-,27
		3. Sınıf	-,612*	,229	,041	-1,21	-,02
	1. Sınıf	2. Sınıf	-,337	,130	,051	-,67	,00
		3. Sınıf	-,018	,120	,999	-,33	,29
		4. Sınıf	,130	,164	,858	-,30	,56
15. Soru	2. Sınıf	1. Sınıf	,337	,130	,051	,00	,67
		3. Sınıf	,319	,141	,111	-,05	,69
		4. Sınıf	,467	,181	,049	,00	,93
	3. Sınıf	1. Sınıf	,018	,120	,999	-,29	,33
		2. Sınıf	-,319	,141	,111	-,69	,05
		4. Sınıf	,148	,173	,829	-,30	,60
	4. Sınıf	1. Sınıf	-,130	,164	,858	-,56	,30
		2. Sınıf	-,467	,181	,049	-,93	,00
		3. Sınıf	-,148	,173	,829	-,60	,30

*P<0,05

Tablo 10'a göre; 2'nci sırada yer alan "Katılım Bankacılığında yapılan yatırımlarda zarar etme ihtimali vardır." sorusuna ilişkin görüşlerin ikinci sınıfta öğrenim gören öğrenciler ile üçüncü ve dördüncü sınıfta öğrenim gören öğrenciler arasında farklılaştığı tespit edilmiştir. 3'üncü sırada yer alan "Katılım Bankalarına özgü hizmetler hakkında yeterli derecede bilgiliyim." sorusuna ilişkin görüşlerin birinci sınıfta öğrenim gören öğrenciler ile üçüncü ve dördüncü sınıfta öğrenim gören öğrenciler arasında farklılaştığı tespit edilmiştir. 4'üncü sırada yer alan "Hangi bankaların Katılım Bankacılığı hizmeti verdiğini biliyorum." sorusuna ilişkin görüşlerin birinci sınıfta öğrenim gören öğrenciler ile ikinci sınıfta öğrenim gören öğrenciler arasında farklılaştığı tespit edilmiştir. 6'ncı sırada yer alan "Katılım Bankacılığının İslami şartlara uygun olduğunu düşünüyorum." sorusuna ilişkin görüşlerin birinci sınıfta öğrenim gören öğrenciler ile dördüncü sınıfta öğrenim gören öğrenciler arasında farklılaştığı tespit edilmiştir. 9'uncu sırada yer alan "Katılım Bankalarını diğer bankalardan ayıran en önemli özelliğinin kazancının faizsiz olduğunu biliyorum." sorusuna ilişkin görüşlerin birinci sınıfta öğrenim gören öğrenciler ile dördüncü sınıfta öğrenim gören öğrenciler arasında farklılaştığı tespit edilmiştir. 13'üncü sırada yer alan "Zarar etme ihtimalini bilsem de Katılım Bankalarını tercih ederim." sorusuna ilişkin görüşlerin dördüncü sınıfta öğrenim gören öğrenciler ile birinci, ikinci ve üçüncü sınıfta öğrenim gören öğrenciler arasında farklılaştığı tespit edilmiştir. 15'inci sırada yer alan "Katılım Bankacılığı işlemlerinin daha hızlı olduğunu"

düşünüyorum.” sorusuna ilişkin görüşlerin ikinci sınıfta öğrenim gören öğrenciler ile dördüncü sınıfta öğrenim gören öğrenciler arasında farklılaştığı tespit edilmiştir. Genel olarak bu durumun nedeni, üst sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin Katılım Bankacılığına yönelik bilgi düzeylerinin alt sınıflarda öğrenim gören öğrencilere göre daha fazla olduğu şeklinde açıklanabilir.

Öğrencilerin Katılım Bankacılığına yönelik algı ve bilgi düzeyi ile ders değişkeni arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılığın olup olmadığına ilişkin yapılan Anova Analizi sonucu Tablo 11’deki gibidir.

Tablo 11: Öğrencilerin Katılım Bankacılığına Yönelik Görüşlerinin Ders Değişkeni Açısından Anova Analizi Sonuçları

Sorular		Kareler Toplamı	df	Ortalama Kare	F	*P
1. Soru	Gruplar Arası	,082	2	,041	,037	,963
	Grup İçi	255,741	234	1,093		
	Toplam	255,823	236			
2. Soru	Gruplar Arası	1,573	2	,786	,883	,415
	Grup İçi	208,486	234	,891		
	Toplam	210,059	236			
3. Soru	Gruplar Arası	7,601	2	3,800	4,085	,018
	Grup İçi	217,690	234	,930		
	Toplam	225,291	236			
4. Soru	Gruplar Arası	4,842	2	2,421	1,889	,153
	Grup İçi	299,816	234	1,281		
	Toplam	304,658	236			
5. Soru	Gruplar Arası	,272	2	,136	,129	,879
	Grup İçi	247,180	234	1,056		
	Toplam	247,451	236			
6. Soru	Gruplar Arası	1,613	2	,806	,842	,432
	Grup İçi	224,083	234	,958		
	Toplam	225,696	236			
7. Soru	Gruplar Arası	,120	2	,060	,066	,936
	Grup İçi	212,648	234	,909		
	Toplam	212,768	236			
8. Soru	Gruplar Arası	6,154	2	3,077	3,638	,028
	Grup İçi	197,897	234	,846		
	Toplam	204,051	236			
9. Soru	Gruplar Arası	,490	2	,245	,250	,779
	Grup İçi	228,810	234	,978		
	Toplam	229,300	236			
10. Soru	Gruplar Arası	,150	2	,075	,077	,926
	Grup İçi	228,770	234	,978		
	Toplam	228,920	236			
11. Soru	Gruplar Arası	3,258	2	1,629	1,271	,282
	Grup İçi	299,865	234	1,281		
	Toplam	303,122	236			
12. Soru	Gruplar Arası	1,746	2	,873	1,022	,361
	Grup İçi	199,874	234	,854		

	Toplam	201,620	236			
13. Soru	Gruplar Arası	4,411	2	2,205	2,188	,114
	Grup İçi	235,826	234	1,008		
	Toplam	240,236	236			
14. Soru	Gruplar Arası	2,356	2	1,178	1,234	,293
	Grup İçi	223,475	234	,955		
	Toplam	225,831	236			
15. Soru	Gruplar Arası	,570	2	,285	,498	,609
	Grup İçi	133,962	234	,572		
	Toplam	134,532	236			
16. Soru	Gruplar Arası	,696	2	,348	,558	,573
	Grup İçi	145,895	234	,623		
	Toplam	146,591	236			
17. Soru	Gruplar Arası	,769	2	,385	,565	,569
	Grup İçi	159,290	234	,681		
	Toplam	160,059	236			
18. Soru	Gruplar Arası	2,702	2	1,351	2,224	,110
	Grup İçi	142,167	234	,608		
	Toplam	144,869	236			
19. Soru	Gruplar Arası	4,767	2	2,383	3,534	,031
	Grup İçi	157,815	234	,674		
	Toplam	162,582	236			
20. Soru	Gruplar Arası	,123	2	,062	,092	,912
	Grup İçi	157,354	234	,672		
	Toplam	157,477	236			

*p<0,05

Tablo 1'e göre; öğrencilerin Katılım Bankacılığına yönelik algı ve bilgi düzeyleri ile ders değişkeni arasında 3, 8 ve 19'uncu sorular özelinde istatistiki açıdan anlamlı bir farklılığın bulunduğu (*P<0,05); 1, 2, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 ve 20'nci sorular özelinde istatistiki açıdan anlamlı bir farklılığın bulunmadığı tespit edilmiştir (*P>0,05). Dolayısıyla, araştırma kapsamında belirlenen "H5: Katılım Bankacılığına yönelik algı ve bilgi düzeyi ile ders değişkeni arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık vardır." hipotezi; 3, 8 ve 19'uncu sorular açısından kabul edilmiş, 1, 2, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 ve 20'nci sorular açısından reddedilmiştir.

3, 8 ve 19'uncu sorulara ilişkin öğrenci görüşlerinin hangi sayıda ders alanlar arasında farklılık gösterdiğinin tespiti amacıyla yapılan Tukey Testi sonucu Tablo 12'deki gibidir.

Tablo 12. Öğrencilerin Katılım Bankacılığına Yönelik Görüşlerindeki Ders Değişkenine Yönelik Farklılığın Kaynağına İlişkin Tukey Testi Sonucu

			Ortalama Farkı	Standart Hata	Sig. *P	Alt Sınır	Üst Sınır
3. Soru	1 ders aldım.	2 ders aldım.	,201	,184	,522	-,23	,64
		3 ve daha fazla ders aldım.	-,203	,172	,463	-,61	,20
	2 ders aldım.	1 ders aldım.	-,201	,184	,522	-,64	,23
		3 ve daha fazla ders aldım.	-,404*	,142	,013	-,74	-,07
		1 ders aldım.	,203	,172	,463	-,20	,61

	3 ve daha fazla ders aldım.	2 ders aldım.	,404*	,142	,013	,07	,74
8. Soru	1 ders aldım.	2 ders aldım.	,359	,176	,104	-,06	,77
		3 ve daha fazla ders aldım.	,018	,164	,993	-,37	,40
	2 ders aldım.	1 ders aldım.	-,359	,176	,104	-,77	,06
		3 ve daha fazla ders aldım.	-,341*	,136	,033	-,66	-,02
	3 ve daha fazla ders aldım.	1 ders aldım.	-,018	,164	,993	-,40	,37
		2 ders aldım.	,341*	,136	,033	,02	,66
19. Soru	1 ders aldım.	2 ders aldım.	,166	,157	,541	-,20	,54
		3 ve daha fazla ders aldım.	-,155	,146	,541	-,50	,19
	2 ders aldım.	1 ders aldım.	-,166	,157	,541	-,54	,20
		3 ve daha fazla ders aldım.	-,321*	,121	,023	-,61	-,04
	3 ve daha fazla ders aldım.	1 ders aldım.	,155	,146	,541	-,19	,50
		2 ders aldım.	,321*	,121	,023	,04	,61

Tablo 12'ye göre; 3'üncü sırada yer alan "Katılım Bankalarına özgü hizmetler hakkında yeterli derecede bilgiliyim." sorusuna ilişkin görüşlerin iki ders alan öğrenciler ile üç ve daha fazla ders alan öğrenciler arasında farklılaştığı tespit edilmiştir. 8'inci sırada yer alan "Katılım Bankalarının kredi kullanımında nakit yerine, makine / malzeme verdiğini biliyorum." sorusuna ilişkin görüşlerin iki ders alan öğrenciler ile üç ve daha fazla ders alan öğrenciler arasında farklılaştığı tespit edilmiştir. 19'uncu sırada yer alan "Katılım Bankaları daha düşük maliyetli hizmet sunar." sorusuna ilişkin görüşlerin iki ders alan öğrenciler ile üç ve daha fazla ders alan öğrenciler arasında farklılaştığı tespit edilmiştir. Genel olarak bu durum, iktisadi ve idari bilimler alanında daha fazla ders alınmış olmasının Katılım Bankacılığı sisteminin bilinirlik düzeyini artırmasından kaynaklandığı şeklinde yorumlanabilir.

4. SONUÇ

Bu çalışmada, Iğdır Üniversitesi UBF Gümrük İşletme Bölümü, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü ve Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi ESBF Sağlık Yönetimi bölümü öğrencilerinin Katılım Bankacılığına yönelik algı ve bilgi düzeyleri araştırılmıştır. Araştırma kapsamında toplam 237 öğrenciye çevrimiçi anket uygulanmış ve anket verileri SPSS programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

- Ankete katılanların %40,1'inin erkek, 59,9'unun kadın olduğu; %24,1'inin 17-19 yaş aralığında, %64,1'inin 20-23 yaş aralığında, %8,4'inin 24-27 yaş aralığında, %3,4'ünün 27 yaş ve üzerinde olduğu; öğrencilerin %40,1'inin Iğdır Üniversitesi UBF Gümrük İşletme Bölümü'nde, %30,4'ünün Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü'nde, %29,5'inin Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi ESBF Sağlık Yönetimi Bölümü'nde öğrenim gördükleri tespit edilmiştir. Ayrıca, öğrencilerin %41,4'ünün birinci sınıfta, %20,7'sinin ikinci sınıfta, %27'sinin üçüncü sınıfta, %11'inin dördüncü sınıfta olduğu; muhasebe, finans, iktisat veya maliye grubu derslerden %18,1'inin bir ders aldığı, %31,6'sının iki ders aldığı, %50,2'sinin üç ve üzerinde ders aldığı belirlenmiştir.
- Anketteki sorulara katılım düzeyinin 2,76 ile 3,48 arasında olduğu, en fazla katılım düzeyinin onbirinci sıradaki "İki tür banka arasında seçim yapmak zorunda kalırsam, getirilerinin İslami şartlara uygunluğuna bakarak tercih yaparım." sorusuna ilişkin olduğu, en az katılım düzeyinin üçüncü sıradaki "Katılım Bankalarına özgü hizmetler hakkında yeterli derecede bilgiliyim." sorusuna ilişkin olduğu tespit edilmiştir.
- Öğrencilerin Katılım Bankacılığına yönelik algı ve bilgi düzeyleri ile cinsiyet değişkeni arasında bütün sorular özelinde istatistiki açıdan anlamlı bir farklılığın bulunmadığı tespit edilmiştir.

- Öğrencilerin Katılım Bankacılığına yönelik algı ve bilgi düzeyleri ile yaş değişkeni arasında 2 ve 6'ncı sorular özelinde istatistiki açıdan anlamlı bir farklılığın bulunduğu; 1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 ve 20'nci sorular özelinde istatistiki açıdan anlamlı bir farklılığın bulunmadığı tespit edilmiştir. 2'nci sırada yer alan *"Katılım Bankacılığında yapılan yatırımlarda zarar etme ihtimali vardır."* sorusuna ilişkin görüşlerin 27 ve üzeri yaşa sahip olan öğrenciler ile 17-19, 20-23, 24-26 aralığında yaşa sahip olan öğrenciler arasında farklılaştığı belirlenmiştir. 6'ncı sırada yer alan *"Katılım Bankacılığının İslami şartlara uygun olduğunu düşünüyorum."* sorusuna ilişkin görüşlerin ise 27 ve üzeri yaşa sahip olan öğrenciler ile 17-19 ile 24-26 aralığında yaşa sahip olan öğrenciler arasında farklılaştığı belirlenmiştir.
- Öğrencilerin Katılım Bankacılığına yönelik algı ve bilgi düzeyleri ile üniversite ve bölüm değişkenleri arasında bütün sorular özelinde istatistiki açıdan anlamlı bir farklılığın bulunmadığı tespit edilmiştir.
- Öğrencilerin Katılım Bankacılığına yönelik algı ve bilgi düzeyleri ile sınıf değişkeni arasında 2, 3, 4, 6, 9, 13 ve 15'inci sorular özelinde istatistiki açıdan anlamlı bir farklılığın bulunduğu; 1, 5, 7, 8, 10, 11, 12, 14, 16, 17, 18, 19 ve 20'nci sorular özelinde istatistiki açıdan anlamlı bir farklılığın bulunmadığı tespit edilmiştir. 2'nci sırada yer alan *"Katılım Bankacılığında yapılan yatırımlarda zarar etme ihtimali vardır."* sorusuna ilişkin görüşlerin ikinci sınıfta öğrenim gören öğrenciler ile üçüncü ve dördüncü sınıfta öğrenim gören öğrenciler arasında farklılaştığı belirlenmiştir. 3'üncü sırada yer alan *"Katılım Bankalarına özgü hizmetler hakkında yeterli derecede bilgiliyim."* sorusuna ilişkin görüşlerin birinci sınıfta öğrenim gören öğrenciler ile üçüncü ve dördüncü sınıfta öğrenim gören öğrenciler arasında farklılaştığı belirlenmiştir. 4'üncü sırada yer alan *"Hangi bankaların Katılım Bankacılığı hizmeti verdiğini biliyorum."* sorusuna ilişkin görüşlerin birinci sınıfta öğrenim gören öğrenciler ile ikinci sınıfta öğrenim gören öğrenciler arasında farklılaştığı belirlenmiştir. 6'ncı sırada yer alan *"Katılım Bankacılığının İslami şartlara uygun olduğunu düşünüyorum."* sorusuna ilişkin görüşlerin birinci sınıfta öğrenim gören öğrenciler ile dördüncü sınıfta öğrenim gören öğrenciler arasında farklılaştığı belirlenmiştir. 9'uncu sırada yer alan *"Katılım Bankalarını diğer bankalardan ayıran en önemli özelliğinin kazancının faizsiz olduğunu biliyorum."* sorusuna ilişkin görüşlerin birinci sınıfta öğrenim gören öğrenciler ile dördüncü sınıfta öğrenim gören öğrenciler arasında farklılaştığı belirlenmiştir. 13'üncü sırada yer alan *"Zarar etme ihtimalini bilsem de Katılım Bankalarını tercih ederim."* sorusuna ilişkin görüşlerin dördüncü sınıfta öğrenim gören öğrenciler ile birinci, ikinci ve üçüncü sınıfta öğrenim gören öğrenciler arasında farklılaştığı belirlenmiştir. 15'inci sırada yer alan *"Katılım Bankacılığı işlemlerinin daha hızlı olduğunu düşünüyorum."* sorusuna ilişkin görüşlerin ikinci sınıfta öğrenim gören öğrenciler ile dördüncü sınıfta öğrenim gören öğrenciler arasında farklılaştığı belirlenmiştir.
- Öğrencilerin Katılım Bankacılığına yönelik algı ve bilgi düzeyleri ile ders değişkeni arasında 3, 8 ve 19'uncu sorular özelinde istatistiki açıdan anlamlı bir farklılığın bulunduğu; 1, 2, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 ve 20'nci sorular özelinde istatistiki açıdan anlamlı bir farklılığın bulunmadığı tespit edilmiştir. 3'üncü sırada yer alan *"Katılım Bankalarına özgü hizmetler hakkında yeterli derecede bilgiliyim."* sorusuna ilişkin görüşlerin iki ders alan öğrenciler ile üç ve daha fazla ders alan öğrenciler arasında farklılaştığı belirlenmiştir. 8'inci sırada yer alan *"Katılım Bankalarının kredi kullanımında nakit yerine, makine / malzeme verdiğini biliyorum."* sorusuna ilişkin görüşlerin iki ders alan öğrenciler ile üç ve daha fazla ders alan öğrenciler arasında farklılaştığı belirlenmiştir. 19'uncu sırada yer alan *"Katılım Bankaları daha düşük maliyetli hizmet sunar."* sorusuna ilişkin görüşlerin iki ders alan öğrenciler ile üç ve daha fazla ders alan öğrenciler arasında farklılaştığı belirlenmiştir.

Yapılan çalışma sonucunda; araştırma kapsamında oluşturulan *"H1: Katılım Bankacılığına yönelik algı ve bilgi düzeyi ile cinsiyet değişkeni arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık vardır."* hipotezi tüm sorular açısından reddedilmiştir. *"H2: Katılım Bankacılığına yönelik algı ve bilgi düzeyi ile yaş değişkeni arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık vardır."* hipotezi 2 ve 6'nci sorular açısından kabul edilmiş, 1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 ve 20'nci sorular açısından reddedilmiştir. *"H3: Katılım Bankacılığına yönelik algı ve bilgi düzeyi ile üniversite/bölüm değişkeni arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık vardır."* hipotezi tüm sorular açısından reddedilmiştir. *"H4: Katılım Bankacılığına yönelik algı ve bilgi düzeyi ile sınıf değişkeni arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık vardır."* hipotezi 2, 3, 4, 6, 9, 13 ve 15'inci sorular açısından kabul edilmiş, 1, 5, 7, 8, 10, 11, 12, 14, 16, 17, 18, 19 ve 20'nci sorular açısından reddedilmiştir. *"H5: Katılım Bankacılığına yönelik algı ve bilgi düzeyi ile ders değişkeni arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık vardır."* hipotezi 3, 8 ve 19'uncu sorular açısından kabul edilmiş, 1, 2, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 ve 20'nci sorular açısından reddedilmiştir.

Çalışmada elde edilen bulgular ışığında tespit ve önerileri aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür;

- Çalışmada elde edilen bulgular ile literatürde yer alan bazı çalışmalar (Öztürk (2024), Tekin ve Temelli (2020), Ağır ve Bağcı (2023) gibi) karşılaştırıldığında; benzer şekilde bir kısım demografik özellikler ve algı/bilgi düzeyleri arasında istatistiki olarak anlamlı farklılıkların bulunduğu tespit edilmiştir.
- Ankette yer alan sorulara yönelik katılım düzeylerine ilişkin ortalamaların 3'e yakın olması, öğrencilerin Katılım Bankacılığına yönelik sorulardaki ifadeler karşısında genel olarak kararsız kaldıklarını göstermektedir.
- Katılım Bankacılığına yönelik bilgi düzeyinin yeterli düzeyde olmaması ile birlikte, özellikle üst sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin Katılım Bankacılığına yönelik bilgi düzeylerinin alt sınıflarda öğrenim gören öğrencilere göre daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Muhasebe, Finans, İktisat veya Maliye Grubu dersler arasından çok fazla ders alınmış olmasının da Katılım Bankacılığı sisteminin tanınırlık düzeyinin artmasına önemli katkısının olduğu düşünülmektedir.
- Ülkemizde yaklaşık 40 yıllık bir geçmişi olan günümüzde de hedeflerinin çok altında kalan "Katılım Bankacılığı Modeli", sadece öğrenciler değil, hemen hemen toplumun her kesiminde yeterince tanınmamaktadır. Bu Modelin "Klasik Bankacılık Modeli"nden farklı olmadığını düşünen çok sayıda insan vardır. Bu da göstermektedir ki, söz konusu bu Model kesinlikle yeterli ve inandırıcı olarak tanıtılamamaktadır. Yani bu Modelin bankacılık sektöründe hak ettiği yeri alabilmesi için, bütün medya araçlarından yararlanılarak önyargının bertaraf edilmesi, Klasik Bankacılık Modeli ile benzer ve özellikle ayrıştıkları hizmet türlerinin net olarak açıklanması gerekmektedir.
- Üniversitelerde özellikle ilgili bölümlerde ve meslek liselerinde seçmeli derslerin konulması ya da müfredatta yer alması, bu Modelin bilinirliğinin artırılabilmesi açısından önemlidir.
- Katılım Bankacılığı sektöründe yer alan yöneticiler ve ilgili akademisyenler tarafından öğrenci ve iş dünyasına (özellikle Organize Sanayi Bölgelerindeki işletmeler, muhasebe meslek mensupları, Ticaret ve Sanayi Odaları gibi paydaşlara) yönelik olarak konferans, sempozyum, kongre, kurultay, forum, seminer gibi çeşitli etkinliklerin düzenlenmesi Modelin tanıtımı açısından oldukça önemlidir.
- "Kâr - zarar ortaklığı prensibi anlayışıyla kurulan bu kurumların günümüzde daha çok (yaklaşık % 90) murabaha (üretim desteği) anlayışıyla fon kullandığı görülmektedir. Oysa, mudaraba (kar-zarar ortaklığı) ve muşareke (emek ve sermaye ortaklığı) anlayışıyla uygulamada hemen hemen hiç fon kullanılmamaktadır. Katılım bankalarının kâr-zarar ortaklığı yöntemiyle daha çok fon kullandırması, sisteme yöneltilen eleştirilerin azaltılması ve reel ekonomide kişilerin yapamadıkları büyük ölçekli yatırımların hayata geçirilmesi açısından son derece önemlidir (Özulucan ve Deran, 2009: 105).

Yukarıda sıralanan tespit ve öneriler ışığında sonuç olarak; ilgili otoriteler ve politika yapıcılar tarafından, geleneksel bankacılık sisteminden çok da farklı olmayan Katılım Bankacılığı sisteminin hakettiği konuma gelmesi için bir takım girişimlerde bulunulmasının önem arz ettiğini ifade etmek mümkündür. Gelecekte konuyla ilgili çalışma yapacak araştırmacılara, farklı coğrafi bölgelerdeki farklı iller üzerinde çalışma yapmaları önerilebilir. Böylece, yeni çalışmalar kapsamında farklı illerden elde edilecek sonuçlar ile literatürdeki çalışmalar arasındaki benzerlik ve farklılıklar ortaya konulabilir.

KAYNAKÇA

- Ağır, H. ve Bağcı, H. (2023). Eğitim Çalışanlarının Katılım Bankalarını Tercih Etme Nedenlerinin Belirlenmesi: Aksaray İli Örneği. *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi*, 58(3): 2178-2209.
- Ahmad, N. ve Haron, S. (2002). Perceptions of Malaysian Corporate Customers Towards Islamic Banking Products and Services. *International Journal of Islamic Financial Services*, 3(4): 1-13.
- Aslan, M. ve Dağ, M. (2023). Katılım Bankacılığı ile İlgili Algı Düzeyi: Siirt İline Yönelik Bir Alan Araştırması. *Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi*, 10(102): 3739-3747.
- Babuşçu, Ş. ve Hazar, A. (2017). *Genel Bankacılık Bilgileri*. Ankara: Bankacılık Akademisi Yayınları.
- Büyükoztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel F. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (21. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

- Demirel, S., Ulusoy, A. ve Varol, G. (2024). Katılım Bankacılığında Aktif Kârlılığı ve Özkaynak Kârlılığı Üzerine Etki Eden Faktörler. *Uluslararası Ekonomi, İşletme ve Politika Dergisi*, 8(2): 398-420.
- Er, M., Er, H. ve Altunışık, R. (2022). X ve Y Kuşaklarının Katılım Bankacılığına Yönelik Algıları. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 14(3): 1753-1766.
- Gökçen, G. ve Gönen, İ. (2017). Katılım Bankalarının Finans Sektörü İçindeki Yeri ve Katılım Bankalarına Yönelik Müşteri Algısı. *Finans Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(1): 61-77.
- Gürbüz, S. ve Şahin, F. (2015). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Kahramanoğlu, A. (2021). İşletme Yöneticilerinin Katılım Bankacılığı Algısı ve Bilgi Düzeyinin Analizi. S. Y. Kandır (Ed.). *Çağdaş Finansal Yönetim Çalışmaları* (s. 1-11). Ankara: Akademisyen Yayınevi.
- Keleş, D. (2022). İslami Finansal Kurumların Bağımsız Denetim Raporlarının İçerik Analizi Yöntemiyle İncelenmesi: Katılım Bankaları Örneği. İ. Çemberlitaş (Ed.). *İslami Finansal Kurumlar Üzerine Güncel Teorik ve Uygulamalı Çalışmalar* (s. 99-112). Ankara: Nobel Yayınları.
- Nawi, F. A. M., Yazid, A. S. ve Mohammed, M. O. (2013). A Critical Literature Review fFr Islamic Banks Selection Criteria in Malaysia. *International Business Research*, 6(6): 143-151.
- Noonari, S., Memon, I. N., Mangi, J. A., Pathan, M., Khajjak, A. K., Memon, Z., Jamali, R. H. ve Pathan. A. (2015). Knowledge and Perception of Students Regarding Islamic Banking: A Case Study of Hyderabad Sindh Pakistan. *Information and Knowledge Management*, 5(7): 86-99.
- Özen, E., Şenyıldız, L. ve Akarbulut, K. (2016). Faizsiz Bankacılık Algısı: Uşak İli Örneği. *Journal of Accounting, Finance and Auditing Studies*, 2(4): 1-19.
- Özsoy, İ., Görmez, B. ve Mekik, S. (2013). Türkiye’de Katılım Bankalarının Tercih Edilme Sebepleri: Ampirik Bir Tetkik. *Celal Bayar Üniversitesi İİBF Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 20(1): 187-206
- Özsoy, İ. (2011). *Türkiye’de Katılım Bankacılığı*. İstanbul: Türkiye Katılım Bankaları Birliği.
- Öztürk, M. F. (2024). *Katılım Bankacılığı ile Çalışan Kobi’lerin Katılım Bankacılığına Bakış Açısının Değerlendirilmesi, Kastamonu İlinde Bir Uygulama*. Yüksek Lisans Tezi. Kastamonu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kastamonu.
- Özulucan, A. ve Deran, A., (2009). Katılım Bankacılığı ile Geleneksel Bankaların Bankacılık Hizmetleri ve Muhasebe Uygulamaları Açısından Karşılaştırılması. *Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt: 6, Sayı: 11: 85-108.
- Pehlivan, P. (2016). Türkiye’de Katılım Bankacılığı ve Bankacılık Sektöründeki Önemi. *Selçuk Üniversitesi İİBF Sosyal Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, (31): 296-324.
- Şit, A. (2012). *Katılım Bankalarının Gelişmesinde İşletmelerin Rolü: Adana, Batman, Gaziantep, Hatay, Mardin, Mersin, Osmaniye ve Şanlıurfa Bölgelerinde Bir Uygulama*. Yüksek Lisans Tezi. İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- Tekin, B. ve Temelli, F. (2020). Genç Nüfusta Katılım Bankacılığı Algısı: Çankırı Karatekin Üniversitesi ve Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Öğrencileri Örneği. *Maliye Dergisi*, (178): 141-179.
- Tekin, B. (2019). Üniversite Öğrencilerinin Katılım Bankacılığına Yönelik Bilgi, Algı ve Farkındalık Düzeyleri ve Tercihlerine Etkisi. *Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 4(1): 135-150.
- Thambiah, S., Eze, U. C., Santhapparaj, A. J. ve Arumugam, K. (2011). Customers' Perception On Islamic Retail Banking: A Comparative Analysis Between The Urban and Rural Regions of Malaysia. *International Journal of Business and Management*, 6(1): 187-198.
- Tunç, H. (2000). Soru ve Cevaplarla ÖFK’lar. *Bereket Dergisi*, (10): 13-15.
- Şimşek, A. (2014). Evren ve Örneklem. A. Şimşek (Ed.). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri* (s. 108-133). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.